FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Oktober 2026

Rigsrevisionens notat om beretning om

byretternes sagsbehandlingstider for straffesager

Opfølgning i sagen om byretternes sagsbehandlingstider for straffesager (beretning nr. 16/2021)

23. september 2026

RN 1110/26

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om byretternes sagsbehandlingstider for straffesager, som blev indledt med en beretning i 2022. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om de initiativer, som justitsministeren og Domstolsstyrelsen stillede Statsrevisorerne i udsigt i lyset af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning, er gennemført. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 12. oktober 2022 og 11. september 2024.

2. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at Justitsministeriet og domstolene via Domstolsstyrelsen ikke havde formået at realisere Folketingets og egne mål om at nedbringe byretternes sagsbehandlingstider for straffesager i perioden 2016-2021.

Statsrevisorerne fandt det desuden bekymrende, at den lange sagsbehandlingstid for straffesager i nogle tilfælde havde medført, at den dømte havde fået strafrabat, og at Domstolsstyrelsen ikke havde fulgt op på udviklingen i tildelingen af strafrabat.

Da Statsrevisorerne behandlede det seneste notat i september 2024, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for 2023, fandt de det kritisabelt, at Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen mere end 2 år efter, at beretningen blev afgivet, fortsat ikke fulgte, i hvilket omfang længden af sagsbehandlingstiden fører til, at der gives strafrabat.

Statsrevisorerne noterede sig, at det endnu ikke var lykkedes domstolene at vende udviklingen i sagsbehandlingstiden for straffesager, og at det vil kræve en flerårig indsats at få reduceret sagsbehandlingstiderne.

Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at Domstolsstyrelsen endnu ikke havde iværksat de initiativer, der ifølge aftale med Justitsministeriet og Rigsadvokaten skulle styrke kapacitetsstyringen og it-understøttelsen og dermed nedbringe sagsbehandlingstiden.

Sagsforløb for en større undersøgelse

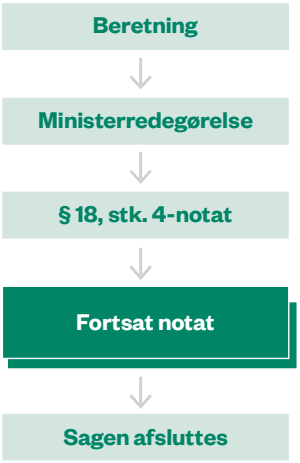

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Konklusion

Byretterne har som led i en politisk flerårsaftale for 2024-2027 fået ekstra resurser til at nedbringe sagsbehandlingstiderne for straffesager. Rigsrevisionen konstaterer, at sagsbehandlingstiderne er reduceret fra 2024 til 1. halvår 2026. De er dog fortsat højere end i 2016, der var det første år, som indgik i beretningen. Hverken Justitsministeriet eller Domstolsstyrelsen er begyndt at følge, i hvilket omfang sagsbehandlingstiden fører til, at der gives strafrabat. Rigsrevisionen finder det kritisabelt, at ministeriet først har planlagt at opgøre omfanget af strafrabat ca. 5 år efter, at vi påpegede problemet.

Rigsrevisionen konstaterer ligeledes, at der fortsat er betydelige forskelle i byretternes gennemsnitlige sagsbehandlingstider, selv om Domstolsstyrelsen har undersøgt nogle af årsagerne til de lange sagsbehandlingstider og justeret fordelingen af resurser til byretterne.

Justitsministeriet har endnu ikke evalueret, om de ændringer i retsplejeloven, der havde til formål at nedbringe sagsbehandlingstiderne, virker efter hensigten. Ministeriet oplyser, at det vil ske i 2027.

Domstolsstyrelsen er fortsat i gang med at implementere nogle af de initiativer til styrket it-understøttelse, der blev aftalt med Justitsministeriet og Rigsadvokaten i 2017. Styrelsen vil dog ikke indsamle oplysninger, der kan skabe overblik over, i hvilket omfang anklager- og dommerresurserne udnyttes i de enkelte byretter.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- udviklingen i sagsbehandlingstiden for straffesager samt Justitsministeriets og Domstolsstyrelsens arbejde med at følge omfanget af strafrabat
- Domstolsstyrelsens arbejde med at undersøge årsagerne til de lange sagsbehandlingstider, herunder eksterne og interne årsager i de enkelte byretter
- Justitsministeriets arbejde med at følge op på de lovændringer, der har til formål at reducere sagsbehandlingstiderne
- Domstolsstyrelsens arbejde med at styrke kapacitetsstyringen og it-understøttelsen af sagsbehandlingen.

II. Status på sagen

3. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Opfølgningspunkt	Status
1. Udviklingen i sagsbehandlingstiden for straffesager (ekskl. forenklede bødesager[1]) samt Justitsministeriets og Domstolsstyrelsens arbejde med at følge omfanget af strafrabat.	Behandles i dette notat og følges fortsat.
2. Domstolsstyrelsens arbejde med at undersøge årsagerne til de lange sagsbehandlingstider, herunder eksterne og interne årsager i de enkelte byretter.	Behandles i dette notat og følges fortsat.
3. Justitsministeriets arbejde med at følge op på de lovændringer, der har til formål at reducere sagsbehandlingstiderne.	Behandles i dette notat og følges fortsat.
4. Domstolsstyrelsens arbejde med at styrke kapacitetsstyringen og it-understøttelsen.	Behandles i dette notat og følges fortsat.

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

[1] Opfølgningen på sagsbehandlingstiden for forenklede bødesager, som er bødesager, der afgøres uden retsmøde, blev afsluttet med vores notat i 2024.

III. Justitsministeriets og Domstolsstyrelsens initiativer

4. Vi gennemgår i det følgende Justitsministeriets og Domstolsstyrelsens initiativer i forhold til opfølgningspunkterne.

5. Opfølgningen er baseret på Domstolsstyrelsens data om byretternes sagsbehandlingstider for straffesager og en gennemgang af dokumentation for Justitsministeriets og Domstolsstyrelsens initiativer og analyser. Vi har også holdt møder med Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen om sagen.

Udviklingen i sagsbehandlingstiden

Rigsrevisionens opfølgning viser, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for straffesager trods et fald fra 2024 til 1. halvår 2026 fortsat er højere end i 2016.

Opfølgningen viser desuden, at hverken Justitsministeriet eller Domstolsstyrelsen er begyndt at følge, i hvilket omfang sagsbehandlingstiden fører til, at der gives strafrabat. Rigsrevisionen finder det kritisabelt, at ministeriet først ca. 5 år efter, at Rigsrevisionen påpegede problemet, vil bede byretterne om at opgøre omfanget af strafrabat.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen i sagsbehandlingstiden for straffesager samt Justitsministeriets og Domstolsstyrelsens arbejde med at følge omfanget af strafrabat.

Sagsbehandlingstider

6. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at byretternes gennemsnitlige sagsbehandlingstid for straffesager var steget med 18,2 % fra 2016 til 2019 og med 49,1 % fra 2019 til 2021. Domstolsstyrelsen fremhævede, at retterne i 2021 havde unormalt lange sagsbehandlingstider på grund af COVID-19.

7. Rigsrevisionen har fulgt udviklingen i byretternes gennemsnitlige sagsbehandlingstid for afsluttede straffesager, jf. figur 1.

Figur 1

Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for afsluttede straffesager

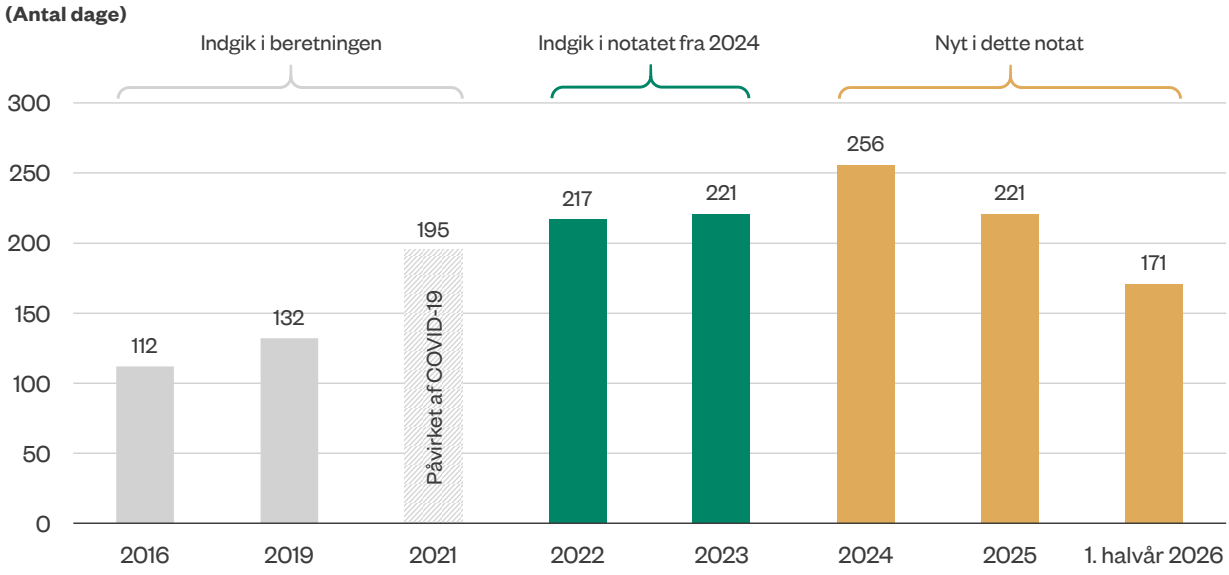

Note: Opgørelsen omfatter sager med og uden domsmænd, nævningesager og tilståelsessager, men ikke bødesager, der afgøres uden rets - møde. I beretningen indgik 2016, 2019 og 2021, men ikke de mellemliggende år.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af data fra Domstolsstyrelsen.

Det fremgår af figur 1, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for straffesager i alle årene i perioden 2022-2025 har ligget over 200 dage. I 1. halvår 2026 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid faldet til 171 dage. Til sammenligning var sagsbehandlingstiden i 2016 og 2019 på henholdsvis 112 og 132 dage.

Tabel 1 viser udviklingen i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fordelt på de fire typer af straffesager, der indgår i figur 1.

Tabel 1

Udviklingen i de gennemsnitlige sagsbehandlingstider for fire typer af afsluttede straffesager i perioden 2016 - 1. halvår 2026

(Antal dage)	Indgik i beretningen			Indgik i notatet fra 2024		Nyt i dette notat		
	2016	2019	2021	2022	2023	2024	2025	1. halvår 2026
Domsmandssager	123	153	219	246	256	320	319	239
Sager uden domsmænd	114	129	193	221	229	247	186	148
Nævningesager	124	155	189	211	186	223	208	210
Tilståelsessager	84	91	133	124	112	114	82	82
Samlet for de fire sagstyper	**112**	**132**	**195**	**217**	**221**	**256**	**221**	**171**

Note: Opgørelserne omfatter ikke bødesager, der er afgjort uden retsmøde.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af data fra Domstolsstyrelsen.

Det fremgår af tabel 1, at sagsbehandlingstiden er længst for domsmandssager, og at det også er i disse sager, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid har størst udsving. Domsmandssager handler normalt om middel til alvorlig kriminalitet, fx vold, narkokriminalitet og grov økonomisk kriminalitet. Sagsbehandlingstiderne er også lange i nævningesager, der omhandler de alvorligste straffesager, fx særligt grove tilfælde af røveri og voldtægt.

8. Folketinget har i *Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027* fra 2023 afsat ekstra midler til at nedbringe sagsbehandlingstiderne, jf. boks 1.

Boks 1

Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027

Alle Folketingets partier indgik i 2023 en aftale om domstolenes økonomi, der i aftaleperioden bl.a. tilfører domstolene ca. 1 mia. kr. til at videreføre det igangværende arbejde med at nedbringe sagsbunkerne. I aftaleperioden er der desuden afsat yderligere ca. 700 mio. kr. til at nedbringe sagsbehandlingstiderne. Derudover er der i aftaleperioden afsat ca. 150 mio. kr. til at øge retsbygningernes kapacitet og ca. 250 mio. kr. til at styrke it-understøttelsen. Endelig omfatter aftalen initiativer til at forenkle retsplejen med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiderne.

Kilde: Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027.

Domstolsstyrelsen oplyser, at der som følge af aftalen er blevet opnormeret med yderligere personale i byretterne, som skal bidrage til at nedbringe sagsbeholdninger og sagsbehandlingstider. I perioden 2024 - medio 2026 er der blevet ansat 24 ekstra byretsdommere. Herudover er antallet af dommerfuldmægtige ved byretterne øget med 33 årsværk i perioden 2024-2025, mens antallet af kontorfunktionærer er øget med 69 årsværk i samme periode.

På trods af de ekstra resurser til at nedbringe sagsbehandlingstiderne var stigningen i sagsbehandlingstiderne i 2024 ifølge Domstolsstyrelsen forventelig. Dette er også anført i *Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027*. Det skyldes, at sagsbehandlingstiden for afsluttede sager stiger, i takt med at gamle sager afsluttes og indregnes i opgørelsen.

Strafrabat

9. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at byretternes sagsbehandlingstider var blevet så lange, at det i nogle tilfælde havde medført, at den dømte havde fået strafrabat. Statsrevisorerne fandt det i den forbindelse bekymrende, at Domstolsstyrelsen ikke havde fulgt op på udviklingen i tildelingen af strafrabat.

10. Vores opfølgning viser, at Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen fortsat ikke holder øje med, i hvor mange sager der gives strafrabat.

Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen vurderer, at det er omkostningsfuldt at kortlægge omfanget af strafrabat som følge af lange sagsbehandlingstider, da det kræver en manuel optælling. Ministeriet og styrelsen afventer derfor indførelsen af et nyt it-system. Systemet forventes at indeholde funktioner, der gør det lettere at kortlægge omfanget af strafrabat, som skyldes lange sagsbehandlingstider. Domstolsstyrelsen forventer at indsamle data i 1. kvartal 2027, der kan belyse omfanget af strafrabat i straffesager.

Rigsrevisionen finder det kritisabelt, at Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen først ca. 5 år efter, at Rigsrevisionen påpegede problemet, vil opgøre omfanget af strafrabat.

Årsager til lange sagsbehandlingstider

Rigsrevisionens opfølgning viser, at der fortsat er betydelige forskelle i byretternes gennemsnitlige sagsbehandlingstider. Domstolsstyrelsen har undersøgt nogle af årsagerne til de lange sagsbehandlingstider og har justeret fordelingen af resurserne til retterne. Men styrelsen har ikke afdækket årsagen til, at der fortsat er forskelle i sagsbehandlingstiden.

Rigsrevisionen vil fortsat følge Domstolsstyrelsens arbejde med at undersøge årsagerne til de lange sagsbehandlingstider, herunder eksterne og interne årsager i de enkelte byretter.

11. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, bemærkede de, at der var 9 måneders forskel mellem den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i den byret, som havde den korteste sagsbehandlingstid, og den byret, som havde den længste sagsbehandlingstid.

Statsrevisorerne bemærkede desuden, at Domstolsstyrelsen ikke havde gennemført databaserede, systematiske undersøgelser af, hvordan udviklingen i de eksterne faktorer påvirkede sagsbehandlingstiderne i de enkelte byretter. I den forbindelse bemærkede Statsrevisorerne også, at Domstolsstyrelsen ikke havde undersøgt, om resursetildelingen til retterne i tilstrækkelig grad kompenserede for strukturelle forskelle mellem retterne.

12. Vores opfølgning viser, at Domstolsstyrelsen siden vores seneste opfølgning har foretaget analyser af mulige årsager til de lange sagsbehandlingstider i de enkelte byretter, men at styrelsen ikke er færdige med alle analyser.

Domstolsstyrelsen har i 2024 udarbejdet en analyse af, om ledige dommerstillinger kan forklare stigningen i sagsbehandlingstiderne i straffesager og forskellen mellem byretterne. Analysen viser, at der ikke umiddelbart kan ses en sammenhæng mellem ledige dommerstillinger og udviklingen i sagsbehandlingstiderne ved de enkelte byretter.

Domstolsstyrelsen har desuden udarbejdet et såkaldt produktivitetsindeks på baggrund af eksisterende tal for bl.a. antal modtagne sager og sagsbehandlingstider. Det fremgår af produktivitetsindekset, at produktiviteten for byretterne set under ét i 2023 lå under niveauet for 2019, og at blot fire byretter har øget produktiviteten siden 2019. Styrelsen har ikke foretaget en egentlig analyse af produktivitetsforskelle mellem de enkelte byretter, men overvejer, om der er behov for at udarbejde yderligere analyser af dette.

Justitsministeren har endvidere i starten af 2025 nedsat et strukturudvalg, der bl.a. skal overveje struktur, organisering og specialisering på domstolsområdet. Derudover har hver byret udarbejdet en 3-årig handlingsplan for, hvordan de vil arbejde for at nedbringe sagsbunker og sagsbehandlingstider frem mod 2027.

13. Vores opfølgning viser desuden, at Domstolsstyrelsen har justeret den model, som de anvender til at fordele resurser og sager til byretterne. Nogle byretter har i den forbindelse overtaget sager fra andre for at udjævne forskelle i sagsbehandlingstider.

14. På trods af Domstolsstyrelsens tiltag viser vores opfølgning, at der er større forskelle mellem byretternes sagsbehandlingstid, end da beretningen blev afgivet. I 2025 var der ca. 11 måneders forskel mellem den byret, som havde den korteste gennemsnitlige sagsbehandlingstid for afsluttede straffesager, og den byret, som havde den længste sagsbehandlingstid. I 2021 var forskellen på ca. 9 måneder.

Den fortsat store forskel skyldes ifølge Domstolsstyrelsen, at de justeringer, der er foretaget i tildelingen af resurser, endnu ikke har fået fuld effekt.

Effekt af lovændringer

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Justitsministeriet endnu ikke har evalueret, om de lovændringer, der havde til formål at nedbringe sagsbehandlingstiderne, virker efter hensigten. Ministeriet oplyser, at det vil ske i 2027.

Rigsrevisionen vil fortsat følge Justitsministeriets arbejde med at følge op på de lovændringer, der har til formål at reducere sagsbehandlingstiderne.

15. Det fremgik af beretningen, at Justitsministeriet ikke i alle tilfælde havde fulgt op på, om de ændringer af retsplejen, som ministeriet havde taget initiativ til, havde haft den ønskede effekt på sagsbehandlingstiderne.

Justitsministeriet oplyste i forbindelse med vores seneste opfølgning på beretningen i 2024, at ministeriet ikke havde planer om at gennemføre egentlige effektberegninger. Ministeriet ville i stedet indhente myndighedernes vurderinger af, om lovændringerne fungerer efter hensigten.

16. Justitsministeriet oplyser i forbindelse med denne opfølgning, at ministeriet vil evaluere de større ændringer i retsplejeloven, som blev implementeret i 2024, og som har haft til formål at nedsætte sagsbehandlingstiderne. Det vil ske som led i opfølgningen på *Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027*. Evalueringen forventes afsluttet i 2. halvår 2027.

Kapacitetsstyring og it-understøttelse

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Domstolsstyrelsen fortsat er i gang med at implementere de initiativer, som i 2017 blev aftalt med Justitsministeriet og Rigsadvokaten for at styrke kapacitetsstyringen og it-understøttelsen af sagsbehandlingen.

Rigsrevisionen vil fortsat følge Domstolsstyrelsens arbejde med at styrke kapacitetsstyringen og it-understøttelsen af sagsbehandlingen.

17. Det fremgik af beretningen, at Domstolsstyrelsen ikke havde iværksat de initiativer vedrørende kapacitetsstyring og it-understøttelse, som de havde aftalt med Justitsministeriet og Rigsadvokaten i 2017. Det omfattede bl.a. en it-løsning, som kunne forbedre muligheden for at koordinere med forsvarernes kalendere, når byretterne skal planlægge retsmøder. Det omfattede også en it-løsning, der gør det muligt at følge omfanget af og årsagerne til aflyste retsmøder. Derudover omfattede det udvikling af et fælles ledelsesværktøj, der kan skabe lokalt overblik over udnyttelsesgraden af anklager- og dommerresurser.

18. Vores opfølgning viser, at Domstolsstyrelsens nye straffe- og skiftesystem – som styrelsen forventer er implementeret i slutningen af 2026 – vil gøre det muligt at finde ledige berammelsestidspunkter internt ved retterne på baggrund af data om lokaler og dommernes kalendere mv. Det er styrelsens forventning, at løsningen også vil omfatte koordinering med forsvarerne om ledige tider. Det vil ifølge styrelsen desuden være muligt at opgøre omfang og årsager til aflyste retsmøder.

Domstolsstyrelsen har besluttet ikke at skabe overblik over, i hvilket omfang anklager- og dommerresurserne udnyttes i de enkelte byretter, som Justitsministeriet har anbefalet. I forhold til anklagerresurser kræver det udbygning af den digitale løsning mellem anklagemyndighed og domstole, hvilket styrelsen har fravalgt. I forhold til dommerresurser oplyser styrelsen, at dommere efter styrelsens vurdering ikke er omfattet af det generelle EU-krav om tidsregistrering, som er nødvendig for at lave opgørelsen. Ved vurderingen har styrelsen lagt vægt på, at dommerne har en helt særlig grundlovssikret frihed og beskyttelse i udøvelsen af deres arbejde. Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at styrelsen først fremkommer med denne vurdering ca. 4 år efter, at beretningen blev afgivet.

19. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

20. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

Birgitte Hansen
rigsrevisor

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgsspørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Byretternes sagsbehandlingstider for straffesager (nr. 16/2021) 16-05-2022 **Ministerredegørelse:** Justitsministeren: 19-09-2022 Udtalelse fra Domstolsstyrelsen: 07-09-2022	Retsudvalget: 19-05-2022 Finansudvalget: 02-06-2022				Justitsministeren: 30-05-2022	